

ieder(in)

Begrijpelijke taal

Tijd voor gelijke rechten

Oproep Ieder(in) aan politieke partijen

Alle mensen met een beperking willen dat Nederland toegankelijk is.
Dat zijn 2 miljoen mensen.
Wij kunnen niet meer wachten.
Wij willen dezelfde rechten.
Wij willen goede zorg en ondersteuning krijgen.
En wij willen genoeg geld hebben om rond te komen.

De situatie van mensen met een beperking in Nederland is de afgelopen jaren slechter geworden.
Dat zeiden de Verenigde Naties in 2024 tegen Nederland.
Er moet snel iets veranderen.

Daarom hebben ruim 18.000 mensen de oproep “Ons Geduld Is Op” ondertekend.
Daarin vroegen wij politieke partijen om te doen wat in het VN-verdrag Handicap staat.

Maak Nederland toegankelijker.
En schrijf in de verkiezingsprogramma's hoe je dit gaat doen.
Dan kiezen wij voor een land waarin iedereen gelijke rechten heeft.

In deze oproep bespreken we drie onderwerpen uit het VN-verdrag Handicap.
We vragen aan politieke partijen om onze punten in hun verkiezingsprogramma te zetten.

*“Mijn geduld is op! (...) De wetten sluiten uit.
De uitkeringen bieden geen zekerheid.
Ik moet steeds zoeken naar de juiste regeling, ondersteuning en zorg.
Ik moet mezelf de hele tijd bewijzen en verdedigen.
Dit MOET beter...”*

Dit zegt Eva Beerekamp in haar bijdrage op LinkedIn naar aanleiding van de actie #OnsGeduldIsOp

1. Gelijke rechten voor iedereen

In 2016 is het VN-verdrag Handicap ondertekend door Nederland. Met het VN-verdrag Handicap kunnen we ervoor zorgen dat iedereen meedoet in de samenleving.

Dat onderwijs, openbaar vervoer, werkplekken, woningen toegankelijk zijn voor iedereen.

Deze onderwerpen krijgen steeds meer aandacht.

Toch moet er nog veel gebeuren om dit goed te regelen.

Dat zeiden ook de Verenigde Naties in september 2024.

Zij maakten een lijst met dingen die de Nederlandse overheid kan doen.

Negen jaar na het VN-verdrag Handicap is de situatie voor mensen met een beperking nog steeds niet beter.

Hoe lang moeten wij nog wachten?

Ieder(in) vraagt om deze punten mee te nemen in de verkiezingsprogramma's:

1.1 Alle wetten moeten voldoen aan het VN-verdrag Handicap

Er worden steeds nieuwe wetten gemaakt of wetten worden aangepast.

Als dit gebeurt, moeten ze passen bij het VN-verdrag Handicap. En ze moeten ook zo uitgevoerd worden.

Alle wetten moeten ervoor zorgen dat mensen met een beperking kunnen meedoen.

Mensen met een beperking mogen geen last hebben van regels.

En ze hoeven zich niet steeds te bewijzen.

Ze mogen niet buitengesloten worden.

Laat mensen met een beperking meepraten bij het maken, uitvoeren en beoordelen van nieuwe wetten.

“Toen ik mijn rolstoel kreeg én mijn dochter Rosa, wist ik pas hoeveel de keuzes van de politiek betekenen voor ons alledaagse leven.

Elke dag ben ik bezig met het regelen van gewone dingen.

Om ervoor te zorgen dat Rosa en ik gewoon mee kunnen doen.

Om ervoor te zorgen dat wij de ontoegankelijke samenleving aan kunnen.”

Dit zegt Marijk Jansen, voorzitter Solgu (organisatie voor mensen in Utrecht met een beperking of chronische ziekte)

1.2 Er mogen geen verschillen zijn tussen gemeenten

Er zijn nu grote verschillen in hoe gemeenten verschillende wetten uitvoeren.

Bijvoorbeeld de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet en Participatiewet.

Heb je een beperking of chronische ziekte?

Dan heb je recht op goede zorg, hulp en voorzieningen.

Het mag niet uitmaken in welke gemeente je woont.

Je moet overal dezelfde hulp kunnen krijgen.

De zorg moet passen bij wat jij nodig hebt.

Maak landelijke regels waar gemeenten zich aan moeten houden.

“Toen ik nog in de gemeente Groningen woonde, kreeg ik ieder jaar 330 euro vergoeding voor mijn zorgkosten.

Ik ben verhuisd naar de gemeente Veendam en daar krijg je geen vergoeding.

Terwijl ik en anderen in mijn situatie dat wel heel goed kunnen gebruiken.

Ook werd ik in de gemeente Groningen veel beter begeleid door mijn jobcoach.”

Dit zegt Maaïke (25 jaar)

1.3 Laat in elke gemeente mensen met een beperking meedenken

In het VN-verdrag Handicap staat dat mensen met een beperking en hun belangenorganisaties moeten kunnen meedenken over beleid. Dat kan bijvoorbeeld in een gehandicaptenplatform in de gemeente. Veel gemeenten hebben geen platform van mensen met een beperking.

Daardoor wordt niet goed nagedacht over mensen met een beperking bij het maken, uitvoeren en beoordelen van beleid.

In de wet staat dat iedere gemeente een Lokale Inclusie Agenda moet hebben.

Daarin staat wat de gemeente doet voor mensen met een beperking. Nu heeft de helft van alle gemeenten geen Lokale Inclusie Agenda. De gemeenten moeten die wel gaan maken.

Niets over ons zonder ons.

Dat betekent: maak beleid samen met de mensen om wie het gaat.

“Met een goed platform maakt een gemeente minder kosten. Als platform geven we veel signalen door van onze achterban. Als wij dat niet doen, dan moet de gemeente dat zelf uitzoeken.

De gemeente moet ook wel eens iets herstellen, omdat iets toch niet goed werkt.

Bijvoorbeeld een nieuwe oprit.

Dat kost de gemeente dan extra geld.”

Dit zegt Dick Cochijs, voormalig voorzitter van het Arnhems Platform Chronisch zieken en Gehandicapten (APCG).

2. Verbeter de zorg en ondersteuning

Mensen met een beperking of chronische ziekte hebben zorg en ondersteuning nodig.

Vaak hun hele leven en vanaf jonge leeftijd.

Thuis, op school, op het werk, bij dagbesteding en bij het meedoen in de samenleving.

Zij hebben met verschillende wetten te maken.

Bijvoorbeeld de Jeugdwet, Wet langdurige zorg (Wlz),

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Zorgverzekeringswet.

Deze wetten sluiten niet goed op elkaar aan.

Daardoor is passende zorg en ondersteuning niet altijd goed geregeld.

Mensen met een beperking en hun naasten hebben recht op goede kwaliteit van leven.

Zij moeten zelf kunnen bepalen hoe hun leven eruitziet.

Ieder(in) vraagt om deze punten mee te nemen in de verkiezingsprogramma's:

2.1 Zorg en ondersteuning is een mensenrecht

Wij vinden dat mensen met een beperking beter geholpen moeten worden.

Er moet goed gekeken worden naar wat zij zelf nodig hebben.

Zodat zorg en ondersteuning past bij hun leven.

En bij het leven van familieleden en vrienden die hun helpen.

Goede zorg en ondersteuning is belangrijk voor je leven, school, werk en de toekomst.

Zorg en ondersteuning moet geregeld zijn volgens de basis van het VN-verdrag Handicap: gelijkheid, samen, eigen keuze en meedoen.

*"Het gaat niet alleen over geld. Het gaat over kennis.
Over dat je weet wat onze situatie is en wat wij nodig hebben.
Het gaat over menselijkheid.
Over je leven kunnen leiden."*

– Reactie van Amber Bindels, van Wij Staan Op!

2.2 Zorg voor één plek waar mensen vragen kunnen stellen

Heb je jouw hele leven lang zorg en ondersteuning nodig?

Voor verschillende dingen in je leven?

Dan moet je dit makkelijk kunnen krijgen.

Nu moeten mensen met een beperking bij verschillende organisaties zorg en ondersteuning aanvragen.

Ze moeten dit steeds opnieuw doen.

Ze moeten steeds bewijzen dat ze dit nodig hebben.

Dit kost veel tijd en geeft stress.

Er moet één plek komen waar mensen terecht kunnen met hun vragen.

Een plek waar alle zorg en ondersteuning die zij nodig hebben wordt geregeld.

Alleen dan kunnen mensen met een beperking echt zelf hun leven bepalen.

Daar moet het om gaan, niet om het systeem.

“Ik heb één plek nodig waar ik uit kan leggen welke zorg ik allemaal nodig heb.

Dan moeten ze daar kijken hoe dat wordt betaald.

Dat zou zoveel strijd verminderen.”

Lilian Maarleveld, uit onderzoek Levenslang, Levensbreed van Ieder(in) (2025)

2.3 Goede zorg voor mensen met een ernstige beperking

Sommige mensen hebben veel zorg en ondersteuning nodig.

Zij hebben het nu moeilijk.

De zorg wordt steeds minder goed.

- » Bij zorginstellingen zijn steeds minder plekken om te wonen of voor dagbesteding.
- » Extra zorg regelen is vaak moeilijk en onduidelijk.
- » Familieleden van mensen met een beperkingen moeten veel zorg regelen.
Dat kost veel tijd en moeite.

Er moet iets veranderen.
Zorg moet goed blijven.
En zorg moet passen bij het leven van de mensen om wie het gaat.

Dit kan op een nieuwe manier.
Bijvoorbeeld met speciale plekken om te wonen.
Zoals ouderinitiatieven (via pgb) en SlowCare Elzeneindhuis.
Daar woont een kleine groep mensen.
En ze krijgen daar goede zorg die bij ze past.

Regel zorg altijd samen met mensen met een beperking en hun naasten.
Alleen dan past de zorg echt bij wat zij nodig hebben.

*“Een groot deel van de zorg voor David zie je niet.
Zorgplannen maken, administratie voor persoonsgebonden budget (PGB), alle ziekenhuisbezoeken.
Er gaat veel tijd in zitten.
En dat moet ik allemaal regelen.
Na 16 jaar kan ik dat bijna niet meer opbrengen om te doen.”*

**Reactie van Zwantine de Schipper, moeder van David (zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen), in
Spraa makers 17 april 2023**

3. Zorg ervoor dat iedereen genoeg geld heeft om van te leven

Veel mensen met een beperking hebben een klein inkomen.
Zij kunnen hier (bijna) niet van leven.
Omdat zij ook veel extra kosten hebben.

Veel mensen met een beperking kunnen niet samenwonen.
Bijvoorbeeld omdat ze dan meer moeten betalen aan eigen bijdrage voor zorg en ondersteuning.
Of vanwege andere regels.

Mensen met een beperking hebben vaak zoveel extra kosten vanwege hun beperking dat er te weinig overblijft van hun inkomen.

Er moeten dingen veranderen om te zorgen dat mensen met een beperking genoeg geld hebben om van te leven.

Ieder(in) vraagt om deze punten mee te nemen in de verkiezingsprogramma's:

3.1 Stop de stapeling van zorgkosten

Veel mensen met een beperking moeten voor zorg en ondersteuning eigen bijdragen betalen.

Deze zorg en ondersteuning worden vanuit verschillende wetten geregeld.

Dat betekent dat zij meerdere eigen bijdragen moeten betalen.

Ook hebben ze vaak nog extra kosten die niet worden vergoed.

Bijvoorbeeld een hoge energierekening.

En kosten voor hulpmiddelen en medicijnen.

De kosten voor zorg en ondersteuning stapelen zich zo op.
Ze krijgen hier te weinig geld van terug.

Mensen met een beperking houden geen geld over om van te leven. Zij kunnen geen leuke dingen meer doen met anderen. Zo worden ze arm en eenzaam.

De stapeling van (zorg)kosten moet daarom stoppen.

“Ik heb veel zorg moeten uitstellen omdat ik dat simpelweg niet kan betalen.”

Dit zegt iemand in het Rapport Stapeling van zorgkosten (Ieder(in), augustus 2024)

3.2 Stop de boete op samenwonen

Mensen die samenwonen, hebben samen meer inkomen. De overheid vraagt dan meer geld voor de eigen bijdrage aan zorg. Daardoor moet je meer geld betalen voor zorg als je samenwoont. Ook krijgen mensen met een beperking minder uitkering als ze samenwonen. Die regel heet de ‘partnertoets’.

Daardoor worden mensen voor hun geld afhankelijk van de persoon met wie ze samenwonen. Dat mag niet volgens het VN-verdrag Handicap. Dit moet zo snel mogelijk veranderen.

Ieder(in) wil dat de ‘partnertoets’ afgeschaft wordt voor mensen met een beperking. En dat je geen hogere eigen bijdrage voor zorg moet betalen als je samenwoont.

*“We hebben beide hoge medische kosten.
Als we gaan samenwonen wordt mijn uitkering lager.
Daardoor blijft trouwen of samenwonen alleen maar een droom. (...) Dit doet pijn!
Ik heb niet gekozen voor m’n beperking.
En mijn partner niet voor het ongeluk op haar werk.”*

Jessy, uit Regels maken liefde voor mensen met een beperking bijna onmogelijk (Iederin, 14 februari 2024)

3.3 Zorg dat iedereen genoeg geld heeft om van te leven

Mensen kunnen door hun beperking soms niet de hele week werken. En vaak hebben ze werk met een laag loon. Daarmee verdienen ze dan niet genoeg om rond te komen. Terwijl ze al zoveel werken als ze kunnen.

Dat is oneerlijk.

Deze mensen werken wel, maar krijgen daar niet voldoende loon voor. Hierdoor kunnen ze niet zonder een bijstandsuitkering.

Mensen met een beperking moeten gelijke kansen krijgen. Daarom moeten ze een vergoeding krijgen voor de uren dat ze niet kunnen werken.

'Ik werk twee dagen.

Ik zou heel graag meer willen werken, maar dat gaat niet.

Omdat ik al sinds mijn 10e jeugdreuma heb en dat is niet meer overgegaan.

Ik zou heel graag op mezelf willen wonen, maar dat kan niet helaas."

Dit zegt Mare, in De wet die jongeren gevangen houdt (NOS op 3, 19 juni 2024)

Plannen voor mensen met een beperking

De overheid heeft een plan gemaakt om de situatie van mensen met een beperking in Nederland beter te maken.

Dit is de 'nationale strategie'.

In de nationale strategie staat dat Nederland helemaal toegankelijk moet zijn in 2040.

Er is ook een 'werkagenda' gemaakt.

Daarin staat hoe de overheid de komende 5 jaar de nationale strategie gaat uitvoeren.

Ieder(in) heeft in deze oproep een aantal voorstellen gedaan op 3 onderwerpen.

Wij vragen aan de politiek om in de werkagenda deze voorstellen over te nemen.

De Verenigde Naties maakte ook een lijst met dingen die de Nederlandse overheid kan doen.

Die moet ook in de werkagenda komen.

Dus: maak Nederland echt toegankelijk.

Zorg voor een werkagenda met goede plannen.

En zorg dat deze uitgevoerd wordt.

Door de landelijke overheid.

Maar ook in elke regio en elke gemeente.

Houd daarbij rekening met deze dingen:

- » Mensen met een beperking moeten zelf kunnen bepalen wat zij nodig hebben.
- » De samenleving moet toegankelijk zijn voor iedereen.
Dit heet 'universeel ontwerp'.
Universeel ontwerp betekent dat je iets maakt dat iedereen kan gebruiken.
- » Wetten en beleid moeten gemaakt worden met de mensen om wie het gaat.
Dit heet 'Niets over ons zonder ons'.

Het is nu tijd voor gelijke rechten!

Politiek voor iedereen

Ongeveer 15% van de mensen heeft een beperking.

Staan er ook mensen met een beperking op jullie kandidatenlijst?

En is jullie partijprogramma toegankelijk en begrijpelijk?

» [Kijk hier om je politieke boodschap toegankelijk te maken](#)

Meer informatie

Wil je meer informatie? Mail naar Marcel van Bockel van Ieder(in): m.vanbockel@iederin.nl.

In deze oproep staan reacties en uitspraken van ervaringsdeskundigen.

Deze uitspraken zijn ook in begrijpelijke taal gezet.

Wil je een uitspraak van één van de ervaringsdeskundigen overnemen?

Neem vooraf contact op met Ieder(in).

ieder(in)